

השומר החדש
HaShomer HaChadash

מערכי פעולה

בנושא

תרומה ונדתיה

רכזים, מד"בים, גרעינרים, נחלוואים, מדריכים יקרים
לפניכם מערכי פעולה בנושא ניתינה ותרומה לכיתות ז'-ט' וכיתות י'-יב'.

בסוף המסמך מחכה לכם טבלת סיכום, לאחר הפעולה יש למלא את
הטבלה ולשלוח אלי. מטרת הטבלה והפעולות הם לבדוק את הביקוש
והרצון מהשטח לפעילויות, התנדבויות ותרומה.

נשמח לשיתוף פעולה!

לכל שאלה והתייעצות מוזמנים לפנות אלי

עינב הנחלאית 052-323-8088

פעולה לכיתות ז-ט

מטרות:

1. החניך/ה י/תלמד שנתינה לאחר היא זכות גדולה.
2. החניך/ה י/תלמד שנתינה צריכה להיעשות ברגישות והתחשבות כלפי האנשים שזוקקים לה.

מהלך הפעולה:

פעילות 1 משחק פתיחה (10 דק)

עומדים במעגל, החניכים צריכים להעביר בניהם כדור שמדמה רגש, ההעברה נעשית כך שכל אחד מעביר ואומר את המשפט: אני נותן לך... (רגש) כי חשוב לי ש...
דוגמה: אני נותן לך צחוק כי חשוב לי שתהיה לך שמחה בחיים

פעילות 2 פעילות בקבוצות (זוגות או שלשות, לפי גודל הקבוצה (15 דק)

קוראים טקסט (נספח 1) בתוך הקבוצות, לאחר מכן, כל אחד משתף במקרה בו היה לו פעם קצת קשה ומישהו הושיט לו עזרה, תמיכה, סיוע או עצה.

פעילות 3 דעות ומקרים (20 דק)

מניחים 3 פתקים בחלל- פראייר, כל הכבוד אבל לא הייתי עושה זאת, אני איתך. מקריאים את המקרים הבאים וכל חניך צריך לעמוד ליד השלט שמשקף את דעתו. אחרי כל אמרה אפשר לפתוח דיון. מקרים:

1. רון מילא בפעם הראשונה טופס של 'מפעל הפיס' וזכה ב2000 ₪, הוא החליט לתת

מתוך הסכום 1000 ₪ לנזקקים.

2. ביום שלישי הייתה פעולה בסגנון ערב עיתונים, בסוף הפעולה הגרעינר קרא למדריך,

בזמן הזה כל החניכים ברחו ורק נועה נשארה לעזור לנקות את החדר מעיתונים.

3. בכל פעם שערן עושה קניות בסופר הוא מסתכל על סלי הקניות של האנשים סביבו

ונותן לכל מי שיש לו מעט מצרכים להיות לפניו.

4. רוני החליטה לתרום את השיער שלה לעמותת "זיכרון מנחם"

5. חן מחכה לאוטובוס אחרי בילוי עם חברות. בתחנה ניגש אליה אדם ומבקש כמה

שקלים לנסיעה בטענה שנתקע בלי כסף. חברות של חן רומזות לה שלא תאמין לו

ושהוא בטח ממציא סיפור כדי שייתנו לו כסף. חן מחליטה בכל זאת לתת לו חמישה

שקלים.

6. רועי נוסע מהבית לבאר שבע לחברים ובדרך לתחנת אוטובוס הוא רואה ילד קטן בוכה על יד התחנה. רועי מחליט לדבר עם הילד ולקחת אותו הביתה למרות שהוא פספס את האוטובוס
7. הציעו בבית הספר לקחת חלק בהתרמות מדלת לדלת ורק תומר ושקד רצו לקחת חלק.
8. מאי ורוני הלכו לקניות וראו את המנקה של הקניון מתקשה לסחוב פח כבד, הן מחליטות לעזור לה
9. שני הגיעה מוקדם לשיבת צוות והחליטה שהיא מתחילה לסדר את החדר צוות.
10. שון ושיר טיילו חזרו מבאר שבע והחליטו בדרך חזור לתרום דם בניידת תרומת דם הקרובה.

פעילות 4 סרטון (10 דק)

הקרינו לחניכים את הסרטון הבא: <https://katzr.net/34fcee>
לאחר הצפייה בסרטון שאלו: מה מניע את שגיא לתרום מח עצם? מה הוא קיבל מזה? האם הייתם מוכנים לעשות את זה? למה?
הסבירו להם שתרומה כזו כרוכה באשפוז ובהרדמה כללית, בתופעות לוואי ובכאבים, ובנוסף לעיתים התאים אינם נקלטים בגוף החולה. נסו לזקק עם החניכים את המניע לנתינה הזו. שימו לב שבמהלך בדין נאמרות המילים תחושת משמעות, רצון לעשות טוב וכו.
סיכום: (5 דק)

מקריאים לחניכים את הסיפור:

”הסיפור מספר על רב שנפטר מן העולם הזה והגיע לעולם הבא.

בשערי העולם הבא, קיבל את פניו מלאך והזמין אותו לבחור בין גן עדן לגיהנום.

הוא הוביל את הרב לחדר ובו קבוצת אנשים מורעבים ונואשים, ישובים סביב שולחן עגול גדול. במרכז השולחן ניצבה קדרה ענקית מלאה תבשיל מעורר תיאבון, חם וטעים, שהספיק לכולם לשבוע ואף להותיר. התבשיל העלה ריח ניחוח שגירה את בלוטות הרוק בפיו של הרב. לתדהמתו התבונן וראה שאיש אינו אוכל. כל אחד מהיושבים סביב השולחן אחז בידו כף בעלת ידית ארוכה מאוד – ארוכה מספיק להגיע לקדרה ולהעלות מן התבשיל מלוא הכף, אך ארוכה מדי להביא את האוכל אל פיו.

הרב ראה שסבלם נורא, והרכין את ראשו בחמלה.

עכשיו אראה לך את גן עדן, אמר המלאך, והוביל אותנו לחדר אחר, זהה לראשון: אותו שולחן עגול גדול, אותה קדרה ענקית עם אותו תבשיל, ואותן כפות בעלות ידית ארוכה. אבל הפעם שרתה בחדר שמחה גדולה; כולם נראו שבעים ומרוצים, שמנמנים וסמוקי לחיים, בריאים וקורנים מנחת.

הרב לא הבין, והביט בתמיהה אל המלאך.

'זה פשוט מאוד', אמר המלאך, 'אבל מחייב יכולת מסוימת. האנשים בחדר הזה למדו להאכיל איש את רעהו.'

שואלים את החניכים מה הם חושבים על הטקסט ואז אומרים להם שנתניה היא דבר נפלא ושמי שנותן מעצמו גם יקבל בחזרה אולי ואפילו לרוב לא יקבל תמורה מוחשית(פיזית) אבל תמיד יקבל תמורה נפשית מההנאה והסיפוק בלתת למישהו אחר.

נספחים:

נספח 1:

שְׂכָבוֹת / אִמָּה שֵׁם-בַּה אֵילוֹן

יָד עַל הַגֵּב.

כַּמָּה מִפְתִּיעָה יְכוּלָה לְהִיזוֹת יָד עַל הַגֵּב.

כַּמָּה מִפְתִּיעָה יְכוּלָה לְהִיזוֹת יָד הַמִּנְחָת עַל הַגֵּב בְּרַפּוֹת.

כַּמָּה מִפְתָּע יְכוּל לְהִיזוֹת גֵּב בְּשִׁמְנַחַת עָלָיו יָד בְּרַפּוֹת.

כַּמָּה מִפְתָּע יְכוּל לְהִיזוֹת הַלֵּב.

בְּשִׁמְנַחַת עַל גִּבּוֹ גֵּב.

וְעַל גִּבֵּי הַגֵּב מִנְחַת יָד.

וְעַל גִּבֵּי הַיָּד מִנְחַת רַפּוֹת.

וְעַל גִּבֵּי הַרַפּוֹת מִנְחוֹת מְחֻשְׁבוֹת טוֹבוֹת מְאֹד.

מתוך משיב הרוח", גליון לג-לד: נשים, חורף תשע"א 2010

עורכות: בכל סרלואי אולמן, יטבת פייראין וייל, רות קרא-איונוב קניאל, נעמה שקד

פעולה לכיתות י-יב

מטרות:

1. החניך/ה י/תלמד שנתינה לאחר היא זכות גדולה.
2. החניך/ה י/תלמד שנתינה צריכה להיעשות ברגישות והתחשבות כלפי האנשים שזקוקים לה.

מהלך הפעולה:

פעילות 1 משחק פתיחה (15 דק)

החניכים עומדים בשורה, בשלב הראשון המדריך מקריא משפטים (נספח 1), בסוף המשפטים כל אחד משאיר נעל או חפץ וחוזרים אחורה. בשלב השני המדריך מקריא עוד משפטים (נספח 2), בסוף הסבב השני כל אחד בודק מה ההפרש בין המיקום שלו לבין הנעל או החפץ שהשאיר.

פעילות 2 דיון (10 דק)

1. למי נוצר פער בין הסבב הראשון לשני ומה אתם חושבים שהפער אומר?
2. האם אתם רוצים לצמצם אתם הפער? ולמה?
3. כיצד אפשר לצמצם את הפער?

פעילות 3 סרטון (10 דק)

הקרינו לחניכים את הסרטון הבא: <https://katzr.net/34fcee>

לאחר הצפייה בסרטון שאלו: מה מניע את שגיא לתרום מח עצם? מה הוא קיבל מזה? האם הייתם מוכנים לעשות את זה? למה? הסבירו להם שתרומה כזו כרוכה באשפוז ובהרדמה כללית, בתופעות לוואי ובכאבים, ובנוסף לעיתים התאים אינם נקלטים בגוף החולה. נסו לזקק עם החניכים את המניע לנתינה הזו. שימו לב שבמהלך בדיון נאמרות המילים תחושת משמעות, רצון לעשות טוב וכו'.

פעילות 4 לפעמים אני מקבל ולפעמים אני נותן (15 דק)

הניחו על הרצפה שש כרטיסיות בשישה צבעים שונים, על כל אחד רשומה שאלה אחרת (נספח 3) הכינו מראש קובייה גדולה עם ששת הצבעים של הכרטיסיות. כל חניך בתורו יטיל את הקובייה ויענה על השאלה בהתאם לצבע. (אם אין אפשרות להכין קובייה גדולה מספרו את הכרטיסיות והשתמשו בקובייה רגילה)

פעילות 5 סיכום (5 דק)

מקריאים לחניכים את הסיפור:

”הסיפור מספר על רב שנפטר מן העולם הזה והגיע לעולם הבא.

בשערי העולם הבא, קיבל את פניו מלאך והזמין אותו לבחור בין גן עדן לגיהנום.

הוא הוביל את הרב לחדר ובו קבוצת אנשים מורעבים ונואשים, ישובים סביב שולחן עגול גדול. במרכז השולחן ניצבה קדרה ענקית מלאה תבשיל מעורר תיאבון, חם וטעים, שהספיק לכולם לשבוע ואף להותיר. התבשיל העלה ריח ניחוח שגירה את בלוטות הרוק בפיו של הרב. לתדהמתו התבונן וראה שאיש אינו אוכל. כל אחד מהיושבים סביב השולחן אחז בידו כף בעלת ידית ארוכה מאוד – ארוכה מספיק להגיע לקדרה ולהעלות מן התבשיל מלוא הכף, אך ארוכה מדי להביא את האוכל אל פיו.

הרב ראה שסבלם נורא, והרכין את ראשו בחמלה.

עכשיו אראה לך את גן עדן, אמר המלאך, והוביל אותו לחדר אחר, זהה לראשון: אותו שולחן עגול גדול, אותה קדרה ענקית עם אותו תבשיל, ואותן כפות בעלות ידית ארוכה. אבל הפעם שרתה בחדר שמחה גדולה; כולם נראו שבעים ומרוצים, שמנמנים וסמוקי לחיים, בריאים וקורנים מנחת.

הרב לא הבין, והביט בתמיהה אל המלאך.

”זה פשוט מאוד”, אמר המלאך, ”אבל מחייב יכולת מסוימת. האנשים בחדר הזה למדו להאכיל איש את רעהו.”

שואלים את החניכים מה הם חושבים על הטקסט ואז אומרים להם שנתניה היא דבר נפלא ושמי שנותן מעצמו גם יקבל בחזרה אולי ואפילו לרוב לא יקבל תמורה מוחשית(פיזית) אבל תמיד יקבל תמורה נפשית מוהנאה והסיפוק בלתת למישהו אחר.

נספחים:

נספח 1:

1. חשובה לי איכות הסביבה
2. יש לי מה לתרום למרחב שאני חי בו
3. אני אוהב חיות
4. אני חושב שאנשים מעוטי יכולת (זקנים, אנשים עם מוגבלויות וכו') צריכים לקבל עזרה
5. אני מכיר משפחות נזקקות
6. חשוב להתנדב בקהילה
7. יש בי הערכה לאנשים שהולכים להתנדב
8. יש לי השפעה חברתית
9. חקלאות זה חשוב

נספח 2:

- 1) אני אוכל לרוב בכלים חד פעמיים
- 2) אני תורם דם
- 3) אני תורם כסף או מזון לנזקקים
- 4) אם אני רואה זבל על הרצפה אני שם אותו בפח
- 5) אני מתנדב עם אנשים מעוטי יכולת
- 6) אימצתי (דגש על אימוץ ולא קניה) בעל חיים
- 7) אם מישהו מבקש ממני עזרה בבית ספר אני עוזר
- 8) אני עובד או עבדתי בחקלאות
- 9) הלכתי להתנדב/לעזור והבאתי איתי חברים

נספח 3:

1. ספרי על מצב שבו היית בעמדת הנותן עזרה
2. ספרי על מצב שבו היית בעמדת המקבל עזרה
3. מה אתה חושב/ת שיש לך לתת לעולם
4. מה אתה חושב/ת שיש לך לקבל מהעולם
5. איפה אתה חושב/ת שאנחנו כנוער יכולים לתרום הכי הרבה? ולמה?
6. ספרי על מקרה שבו היית/ה צריך/ה עזרה ולא קיבלת/ה אותה

טבלת סיכום

שם היישוב/קו _____

הערות	כמה חניכים מעוניינים לקחת חלק	סוג התנדבות/תרומה

רעיונות ודוגמאות:

- תרומות שיער
  - תרומות דם
  - תרומות בגדים
  - תרומות אוכל
  - עזרה לחקלאי
  - עזרה לקשישים
- אם יהיה ביקוש נארגן אירוע התרומה